

Jaardocument

Bartiméus Onderwijs

onderdeel van stichting Bartiméus-Sonneheerdt

2017

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
1. De organisatie van Bartiméus Onderwijs.....	4
1.1 Algemene gegevens.....	4

1.2	Structuur van de organisatie.....	5
1.3	Missie en Visie	6
2.	Op weg naar het realiseren van onze ambities.....	7
2.1	Inleiding.....	7
2.2	Belangrijke Interne en externe ontwikkelingen.....	7
2.3	FOCUS en realisatie sectordoelen	9
3.	Goed onderwijs en goede AOB	12
3.1	Zelfevaluatie en interne audits.....	12
3.2	Inspectie van Onderwijs	12
3.3	Kwaliteitsvragenlijst	12
3.4	Monitoren sociale veiligheid leerlingen	13
3.5	Meldingen en klachten.....	15
4.	Onderwijsopbrengsten nader belicht	16
4.1	Onderwijsprestaties schooljaar 2016-2017	16
4.2	Kengetallen onderwijs	20
4.3	Balans	21
4.4	Resultatenrekening.....	22
4.5	Continuïteitsparagraaf	23
5.	Bijlagen	25
Bijlage 5.1	Gegevens locaties	25
Bijlage 5.2	Organogram Bartiméus.....	27
Bijlage 5.3	Toelating.....	28
Bijlage 5.4	Realisatie sectordoelen 2017 Bartiméus Onderwijs	29

Voorwoord

In het document dat voor u ligt kijken we terug over het jaar 2017 en leren onze lessen. Dit jaar is voor Bartiméus Onderwijs in meerdere opzichten een intensief jaar geweest.

Allereerst werken we samen met al onze collega's aan de realisatie van de Koers, die in 2016 vastgesteld is. Daarbij is verbinding van groot belang, maar niet altijd vanzelfsprekend.

Verbinding met onze leerlingen en hun ouders, verbinding tussen collega's binnen en buiten onderwijs – ook afgelopen jaar weer leren we met vallen en opstaan te luisteren naar de ander, samen wegen te zoeken en problemen op te lossen. We liepen een eind samen op in de realisatie van de klantreis 'De eerste levensjaren van mijn kind met een ernstig meervoudige beperking' en werden geraakt door de verhalen en beelden van ouders.

'Wordt de leerling er beter van?' Het antwoord op deze vraag wordt meer een meer leidend voor ons doen en denken – samenwerking niet omdat het kan, maar omdat het moet. We zijn het onze leerlingen en hun ouders verplicht.

Daarnaast hebben we als MT van Onderwijs in 2017 het nodige meegemaakt. Een aantal locatieleiders was afwezig gedurende een deel van het jaar. Binnen de betreffende onderwijsteams was het alle hens aan dek om de dagelijkse processen en de schoolontwikkeling draaiend te houden. Ook startte er een nieuwe locatieleider binnen de AOB, die met een frisse blik de verbinding aanging. De banden met Dienstverlening en Wonen (Dagbesteding) werden op diverse terreinen aangehaald.

Eind 2017 is de Stichting Bartiméus Onderwijs in oprichting. Over dit jaar maken we alvast een eigen jaarverslag voor de (v)so en AOB, dat voldoet aan de eisen die de wetgever daarvoor stelt. We wensen de lezer veel leesplezier toe.

Voorzitter raad van bestuur

Jopie Nooren

Zeist, datum

Vastgesteld door raad van bestuur d.d. 2018

Goedgekeurd door raad van toezicht d.d. 2018

1. De organisatie van Bartiméus Onderwijs

1.1 Algemene gegevens

Stichting Bartiméus Sonneheerdt is specialist in leven met een visuele beperking op het gebied van wonen, leren, werken en dagelijks leven. Bartiméus Onderwijs is een onderdeel van deze stichting. De Raad van Bestuur vormt het bevoegd gezag van Bartiméus Onderwijs. In dit jaardocument wordt verslag gedaan over het speciaal onderwijs (so), het voortgezet speciaal onderwijs (vso) en de Ambulante Onderwijskundige Begeleiding (AOB) van Bartiméus Onderwijs.

Algemene informatie	
Naam	Bartiméus Onderwijs
Onderdeel van stichting	Bartiméus Sonneheerdt ¹
Adres	Van Renesselaan 30a
Postcode	3703 AJ
Plaats	Zeist
Telefoonnummer	030-6982 216
Bestuursnummer - BRIN	93744 - 25GR
KvK-nummer	30147072
RSIN/fiscaal nummer	806444307
E-mailadres	info@bartimeus.nl
Website	www.bartimeus.nl
Contactpersoon	J.H. Berghuis

Bartiméus Onderwijs (BO) biedt speciaal onderwijs (so) en voortgezet speciaal onderwijs (vso) en ambulante onderwijskundige begeleiding (AOB) voor leerlingen van 4 t/m 20 jaar die blind of slechtziend zijn - al dan niet met een extra beperking of bijkomende problematiek.

Daarnaast heeft BO een ondersteunende taak ten behoeve van de bevordering van een optimale schoolloopbaan van de leerlingen: het verrichten van diagnostiek, het geven van cursussen, voorlichting en consultatie. Ook vervullen we een kassiersfunctie voor de extra middelen van AOB-leerlingen.

In 2017 werd voor al deze taken 108 fte ingezet in het (v)so en de AOB. Op 1 oktober 2017 telden onze scholen 178 leerlingen in totaal, verdeeld over drie locaties. Bij de AOB waren op die datum 862 leerlingen ingeschreven.

Wat ook onderdeel uitmaakt van het aanbod van Bartiméus zijn de trajecten van het REA College Nederland locatie Ermelo en Utrecht, voor coaching, scholing en toeleiding naar werk van jongeren die blind of slechtziend zijn. Het einddoel van elk REA-traject is regulier betaald werk. Deze activiteit valt onder de wetgeving van Sociale Zaken en daarmee buiten het bestek van deze jaarverslaglegging.

¹ In verband met de leesbaarheid wordt Stichting Bartiméus Sonneheerdt in dit document vervangen door Bartiméus

1.2 Structuur van de organisatie

Aangeboden producten Bartiméus Onderwijs per locatie	
Zeist	<ul style="list-style-type: none">• so• vso• AOB
Doorn	<ul style="list-style-type: none">• so (E)MB²• vso (E)MB
Lochem	<ul style="list-style-type: none">• so• AOB
Zwolle	<ul style="list-style-type: none">• AOB

Zie bijlage 5.1 voor de gegevens per locatie van Bartiméus Onderwijs en bijlage 5.2 voor het organogram van Bartiméus.

Raad van bestuur en raad van toezicht

Bartiméus heeft een eenhoofdige raad van bestuur, die het bevoegd gezag vormt van de onderwijsinstelling. Daarnaast kent Bartiméus een raad van toezicht. Deze ziet toe op de gang van zaken in de organisatie.

De besturing van de organisatie vindt plaats in overeenstemming met de code Goed Bestuur. Voor Onderwijs is de CAO Primair Onderwijs van kracht.

Medezeggenschap

Bartiméus Onderwijs heeft een medezeggenschapsraad (MR) waarin medewerkers van de sector onderwijs en ouders van leerlingen vertegenwoordigd zijn (vier ouders en drie personeelsleden, verdeeld over de verschillende locaties).

In het jaar 2017 is een vierde ouderlid vanuit de AOB toegevoegd aan de MR, zodat er nu ook voor ouders van AOB-leerlingen medezeggenschap gerealiseerd kan worden. Daarnaast hebben twee nieuwe ouders de vacante posities opgevuld, zodat de MR volledig bezet is.

Op de volgende onderwerpen heeft de MR in 2017 instemming verleend:

- Vakantierooster leerlingen, vakantierooster medewerkers, fusie-effect rapportage, nieuwe arbodienst, bestuur formatieplan 2017-2020, kleutertijden aanpassing Lochem en Schoolgidsen 2017-2018.

Daarnaast heeft de MR in 2017 advies gegeven over:

- Interne servicedesk, stakingen, ondersteuningscoördinator en 5-gelijke dagenmodel.

De MR is betrokken geweest bij het zoeken naar een nieuwe arbodienst, financieel overleg en het Effectory-onderzoek. De MR heeft scholing gevolgd bij de CNV Onderwijs. Er is eenmaal overleg geweest tussen MR, RvT en RvB. De secretaris van de MR heeft om de zes weken overleg met de secretarissen van de OR en CCR. De voorzitter van de MR is nauw betrokken bij de strategische koers, zij is een van de koersbewakers.

² so (E)MB: speciaal onderwijs voor leerlingen die (ernstig) meervoudig beperkt zijn

Maatschappelijke private activiteiten

Bartiméus Onderwijs verricht op beperkte schaal private activiteiten door het uitvoeren van projecten met private middelen van de vereniging Bartiméus. We richten ons hiermee op de toegankelijkheidsbevordering zodat de participatie van onze leerlingen vergroot wordt. Zo zijn we bijvoorbeeld mededragers van de nieuwe brailleautoriteit in Nederland.

1.3 Missie en Visie

Bartiméus wil een bijdrage leveren aan een goed leven voor mensen die slechtziend of blind zijn. Zodat zij een leven kunnen leiden dat bij hen past.

Bartiméus is niet meer alleen voor 'kinderen en jongelieden' zoals 100 jaar geleden, maar voor mensen van alle leeftijden en in alle levensfasen. Kwaliteit van leven bepalen de mensen die slechtziend of blind zijn zelf. Zij voeren de regie over hun leven en maken hun eigen keuzes. Onze professionele medewerkers ondersteunen hen hierbij. Daarbij zijn wij ons continu bewust van de constante en snelle veranderingen in de samenleving. Alleen in gezamenlijkheid zijn we in staat om tot passende antwoorden te komen.

Strategische koers

De wereld om ons heen verandert, steeds sneller lijkt het wel. Zo hebben technologische ontwikkelingen een grote impact op ons allemaal en zeker voor mensen die slechtziend of blind zijn.

Bartiméus zet zich in onze samenleving in voor de participatie van alle 300.000 mensen in Nederland die blind of slechtziend zijn. We bundelen graag de krachten met iedereen die zich hier voor in wil zetten: mensen met een visuele beperking en hun verwanten, organisaties, professionals en ieder ander die hier aan bij wil dragen.

Motto Bartiméus Onderwijs: 'Ik doe mee!'

In ons onderwijs en onze ambulante onderwijskundige begeleiding (AOB) staat Bartiméus pal voor 'participatie'. Onder participatie verstaan wij: 'Ik doe mee aan mijn samenleving vanuit mijn mogelijkheden en talenten.'

Het is niet vanzelfsprekend dat kinderen en jongeren die blind of slechtziend zijn actief deelnemen aan de samenleving. En als ze volwassen zijn geworden is er ook lang niet altijd passend werk voor hen te vinden. Onder het motto *Ik doe mee!* willen wij al onze leerlingen zo goed mogelijk toerusten voor participatie nu en in de toekomst. Zodat zij het leven kunnen leiden dat bij hen past.

2. Op weg naar het realiseren van onze ambities

2.1 Inleiding

De wereld om ons heen verandert. We hebben als Bartiméus Onderwijs met een aantal externe en interne ontwikkelingen te maken waartoe we ons moeten verhouden. Goed onderwijs en goede AOB leveren blijft de ambitie van Bartiméus. Uitgangspunt daarbij blijft dat wij dat doen waar de leerling beter van wordt. Daarmee wordt het antwoord op de vraag 'Wordt de leerling hier beter van?' leidend voor de keuzes die wij maken.

2.2 Belangrijke Interne en externe ontwikkelingen

Ontwikkelingen in de samenleving

- We zien dat de instroom in het (voortgezet) speciaal onderwijs een voorzichtige stijging vertoont - voor het eerst sinds de invoering van Passend Onderwijs. Het lijkt erop dat leerlingen later instromen, met grotere problematiek. De ondersteuningsvraag van leerlingen wordt steeds meer complex. De vraag om AOB blijft constant/licht stijgend, ook binnen Passend Onderwijs. De groei komt uit AOB Midden, in Oost is over de afgelopen jaren een lichte daling te zien.
- Er komt steeds meer aandacht voor de sociale veiligheid van leerlingen op scholen, mede door de verdere implementatie van de Wet Sociale Veiligheid en het toezicht dat hierop gevoerd wordt.

Ontwikkelingen in wet- en regelgeving

Afgelopen jaar zijn er een aantal aanpassingen in wet- en regelgeving doorgevoerd. De motie Ypma zorgde er uiteindelijk met ingang van schooljaar 2017-2018 voor dat ouders/verzorgers instemming moeten geven op het handelingsdeel van het OPP (waar de individuele ondersteuning in vastgelegd is).

[Een ontwikkeling die veel impact heeft is de invoering van het nieuwe toezichtskader voor heel het funderend onderwijs per 1 augustus 2017. De inspectie sluit daarbij zoveel mogelijk aan bij de resultaten vanuit de kwaliteitszorg en opbrengstanalyse van een bestuur of instelling.

Binnen brancheverenigingen als de po-raad en Vivis Onderwijs is er groeiende aandacht voor kwaliteit en kwaliteitszorg, waarbij de beweging is: aansluiten bij het grotere geheel daar waar het kan en tegelijkertijd: profileer je op basis van je bestaansrecht en je opbrengsten voor je unieke doelgroep. Zo sluiten wij in Vivisverband aan bij de doorontwikkeling van het Doelgroepenmodel van LECSO.

In 2017 hebben we voor het tweede jaar de resultaten van de monitoring sociale veiligheid onder leerlingen geanalyseerd. De inspectie vroeg ons dit jaar voor het eerst om het aanleveren van de monitoringsgegevens en verantwoordingsdocument per onderwijslocatie. In paragraaf 3.3. lees u meer over wat dit ons oplevert.

Ontwikkelingen in onze organisatie

- Op veel onderwijs- en AOB-locaties staat kwaliteit en efficiëntie op de agenda. Een goede interne samenwerking op basis van onderlinge afstemming, een herijking van sectorbrede ambities en professionele waarden zijn voorwaarden om een kwalitatief goed aanbod te blijven leveren. AOB'ers in Midden hebben eind 2017 een volle caseload. Op dit moment is er een werkgroep bezig met o.a. de weging van leerlingen voor de caseloadbepaling.

Ook een goede samenwerking met Dienstverlening en Wonen binnen Bartiméus is van belang, zodat onze cliënten een integraal aanbod ervaren.

- De nulmeting Kwaliteitsnorm (Speciaal) Onderwijs (K(S)O, een specificering van de ISO-9001:2015-norm voor onderwijs), die we in juni 2017 uitvoerden, levert een Plan van Aanpak op voor 2018 – het jaar waarin de heel Bartiméus overgaat naar ISO 9001:2015-certificering. Onderwijs wil daarnaast in aanmerking komen voor het K(S)O-certificaat. De grootste uitdaging voor ons zit aan de cultuurkant van kwaliteit, waarbij het concreet gaat over de koers te laten leven en het vergroten van eigenaarschap op alle niveaus (inclusief eigenaarschap van leerlingen voor hun OPP/leerproces). Een belangrijk aandachtspunt is het evalueren op effect van alles wat we doen: wat heeft de leerling eraan? Hoe draagt dit bij aan onze koers, onze focus vanuit het instellingsplan?
- Bartiméus investeert in haar visie op kwaliteit, veiligheid en risicomangement en in het kwaliteitsmanagementsysteem, wat ook de nodige investering van medewerkers vraagt.
- Onze koers is niet nieuw meer – alleen dat betekent niet dat ieders dagelijks werk er al door vernieuwd is. De koersversnellers realiseren het nodige, ook in samenwerking met medewerkers. Nu wordt het tijd dat iedereen mee gaat doen en naar een volgende versnelling gaat.
- Vanaf zomer 2017 zijn op twee onderwijslocaties de locatieleiders geheel of gedeeltelijk afwezig geweest. Bij de AOB is een nieuwe locatieleider na de zomer gestart. Ondanks dit alles is de voortgang op de locatiejaarplannen van 2017-2018 positief te noemen; ontwikkelprocessen lopen door in de werkgroepen.
- Ook al stijgt het ziekteverzuim over 2017 licht, toch blijven we met een percentage van 4,3% over het geheel van 2017 onder de norm (4,5%).

Ontwikkelingen in onze kwaliteitszorg

Het kwaliteitssysteem van de sector Onderwijs stoelt op twee uitgangspunten. Ten eerste zijn er de wettelijke eisen waaraan de sector moet voldoen; ten tweede maakt ons kwaliteitszorgsysteem deel uit van het organisatiebrede systeem, met een basis in de HKZ-normering.

In mei 2017 heeft het MT van Onderwijs een aantal speerpunten voor herijking van ons kwaliteitsbeleid benoemd:

Op MT-niveau:

- Samen een inhoudelijk kader voor kwaliteit en professionele leergemeenschap neerzetten
- Opstellen Plan van Aanpak naar aanleiding van nulmeting Kwaliteitsnorm Speciaal Onderwijs
- Oriëntatie op een kwaliteitsmanagementssysteem en betere analysetools voor sturingsinformatie
- Nadere analyse instroom van leerlingen op de scholen
- Onderwijs op de kaart houden in de organisatie qua afstemming en systemen
- Kwaliteitsbeleid inzetten voor profilering Onderwijs

Op locatieniveau:

- Locatieleider aan zet: de locatieleider heeft en ervaar de regie op alle lijnen van kwaliteit
- Schoolteams en AOB'ers omschrijven: wat verstaan wij onder kwaliteit van onderwijs of kwaliteit van AOB?

- Samen met AOB'ers een kwaliteitsinstrument/vaardigheidsmeter voor AOB'ers ontwikkelen. Vso Zeist: waarmee meet je kwaliteit? Een kwaliteitsinstrument/vaardigheidsmeter voor v(s)o wordt gemist
- Mooi dat leerlingen en ouders een rol zijn gaan spelen in het kwaliteitsbeleid (o.a. leerlingenraden, ouderraad en -participatie), dit continueren.

Overige speerpunten (o.a. vanuit ontwikkeling wet- en regelgeving):

- Gouvernance en interne analyse opbrengsten bespreken met bestuurder en sleutelfiguren Onderwijs
- Brede implementatie vaardigheidsmeter op alle scholen
- Kwaliteit SchoolOndersteuningsStructuur herijken op alle scholen
- Reflectie op halfjaarlijkse evaluatie CvL

Eind 2017 staan de meeste speerpunten nog steeds op de agenda. De (gedeeltelijke) afwezigheid van een aantal locatieleiders heeft hier duidelijk zijn weerslag op gehad. Ook het verschil van inzicht binnen het MT over hoe de speerpunten uitgewerkt moeten worden heeft hierop effect gehad. Wat we wél hebben gerealiseerd:

- We hebben een top 3 verbeterpunten en aanpak opgesteld naar aanleiding van nulmeting Kwaliteitsnorm (Speciaal) Onderwijs (K(S)O).
- Verzamelen data over instroom van leerlingen op de scholen
- Onderwijs op de kaart houden in de organisatie qua afstemming en systemen, bij verdere implementatie Cupella en verkenning implementatie van leerlingvolgsystemen LOGOS en SomToday
- Op locatie niveau zijn werkwijzen rond de leerlingen- en ouderraden geborgd, we willen in 2018 hun inbreng verder versterken.
- Gouvernance en interne analyse opbrengsten is besproken met bestuurder en sleutelfiguren Onderwijs, er is een aanzet gemaakt voor een nieuwe kijk op opbrengsten
- De reflectie op de halfjaarlijkse evaluatie door de Commissie van Leerlingenzorg heeft een meer dialooggestuurde werkwijze opgeleverd, waarin borgingsafspraken op sectorniveau expliciet opgenomen zijn.
- Er zijn vanuit Onderwijs vier interne auditoren gestart en geschoold.

De nulmeting voor de K(S)O/ISO 9001:2015 die in juni plaatsvond, leverde ons een top 3 aan verbeterpunten op. Eigenlijk is het een top 4, maar het eerste verbeterpunt is meer een fundament, of overkoepeld – het hangt ervan af hoe je ernaar kijkt:

0. We zorgen ervoor dat de koers leeft

1. We nemen eigenaarschap op alle niveaus, inclusief het uitwerken van de eigen regierol van leerlingen voor hun leerproces, natuurlijk naar vermogen

2. We zoeken naar praktische manieren om kennis en contacten tussen locaties en sectoren te delen

3. We schrappen in de hoeveelheid documenten en leggen alleen vast wat nodig is voor kritische processen en werkwijzen.

We gaan met onze kwaliteitscultuur aan de slag, qua kwaliteitsstructuur is er al veel op orde.

2.3 FOCUS en realisatie sectordoelen

Bij het opstellen van het Instellingsplan 2015-2019, kozen wij voor FOCUS in plaats van voor versnippering en volledigheid. Dat levert een drietal belangrijke implementatieonderwerpen op waar wij ook in 2017 op doorontwikkeld hebben:

- Opbrengstgericht Werken: Wij werken opbrengstgericht om er samen met leerlingen 'uit te halen wat erin zit'
- Passend Onderwijs: Wij werken aan Passend Onderwijs voor leerlingen met een visuele beperking
- Eigenaarschap: Wij zijn ons samen continu aan het verbeteren naar krachtige teams (professionele leergemeenschappen (PLG's) of zelforganiserende teams)

Alle locaties benoemen in ieder geval locatiedoelen op de drie FOCUS-thema's. Daarnaast combineren wij in ons sectorjaarplan inbreng vanuit de locaties met sectorbrede ambities en ambities vanuit de ontwikkellijnen behorend bij de koers van Bartiméus.

Inbreng ouders, cursisten en leerlingen

De locaties van Bartiméus Onderwijs stellen elk een locatiejaarplan op, waarin doelen vanuit de sector Onderwijs, het team, ouders en waar mogelijk leerlingen verder geconcretiseerd worden. Leerlingen en ouders worden daarnaast inhoudelijk betrokken middels het jaarlijkse tevredenheidsonderzoek en de daaruit voortkomende verbeterpunten. Ook wordt er met ouders van de Medezeggenschapsraad (MR) gesproken over ambities voor komend jaar. Reacties en prioritering worden meegenomen in de concretisering van de doelen.

Realisatie sectordoelen

Als we terugkijken op de voortgang en realisatie van onze sectorambities over 2017 zien we dat we dit jaar relatief veel doelen vertraagd of niet bereikt zijn (zie bijlage 5.3, voortgang sectordoelen). De volgende resultaten zijn eind 2017 bereikt:

- Op alle locaties wordt schooleigen sociaal veiligheidsbeleid ontwikkeld en gerealiseerd.
- Wij profileren ons met onze toegevoegde waarde in Passend Onderwijs met o.a. hybride vormen van onderwijs (combinatie (v)so en regulier onderwijs) en nauwere samenwerking tussen de AOB en onze scholen. Zo zijn we positief over de instroom van vier leerlingen met een observatieplaats op VSO Zeist. Na scholing bij ons zijn twee leerlingen weer teruggeplaatst in het reguliere vo.
- Wij participeerden met onderwijscollega's in de cliëntreis 'ik heb een ernstig meervoudig beperkt kind in de leeftijd 0 tot 4 jaar', waarvan de belangrijkste verbeterpunten in 2018 Bartiméusbreed en voor Onderwijs doorgevoerd worden.
- Elk team heeft een OGW-ritme gevonden waarin het cyclisch werken geborgd wordt. School- en clusterfoto's van leerlingresultaten (en in de so's ook de groepsfoto's) worden geanalyseerd en besproken, waarna leerkrachten hun aanbod voor de komende periode hierop aanpassen.
- Op alle locaties wordt het werken in Professionele LeerGemeenschappen (PLG's) als iets positiefs gezien. Teams kunnen nog groeien in eigenaarschap voor ontwikkeldoelen die in de PLG's worden opgepakt, maar het begin is er.
- Vanaf zomer 2017 wordt het taakbeleid op alle locaties naar tevredenheid in Cupella geregistreerd. De volgende stap is het inhoud geven aan het bekwaamheidsdossier. Dit heeft door (gedeeltelijke) afwezigheid van locatieleiders vertraging opgelopen.

Na analyse van de sectordoelen die we niet (tijdig) gerealiseerd hebben, concluderen we enerzijds dat we teveel van de sectorbrede ontwikkeling en implementatie belegd hebben op het niveau van de intern begeleiders en zorgcoördinatoren. Anderzijds zorgt de al eerder genoemde (gedeeltelijke) afwezigheid van locatieleiders voor vertraging van de uitwerking van sectorambities op teamniveau.

De verkenning op de breedte van de doelgroepen en de boven- en ondergrenzen is niet haalbaar gebleken. Van de volgende doelen is de invoering vertraagd:

- Wij hebben als teams vastgelegd wat onze leerlingen aan het eind van elke schoolperiode moeten kunnen in doorgaande leerlijnen voor Bartiméus Onderwijs, waarbij we de leerlijn Kritische SuccesFactoren (KSF) cluster-1-breed realiseren. Hieraan gekoppeld loopt ook het doel m.b.t. het vastleggen van ons dakpanmodel vertraging op. De intern begeleiders en zorgcoördinatoren zijn al zeer gemotiveerd bezig met de realisatie van deze doelen, juist ook omdat ze dit belangrijk vinden om met ouders en leerlingen te kunnen communiceren.
- We richten platforms voor ouders en leerlingen op (klankbordgroepen AOB) om hen in te zetten als ontwikkelkracht binnen onze organisatie.

- Wij laten systemen en technische uitrusting aansluiten bij de digitalisering van het onderwijs (zowel bij registratie middels LVS als bij de realisatie van het onderwijsproces – met voor de leerling meer regie op het leerproces)
- Wij faciliteren een professionele cultuur: wij maken informatie inzichtelijk zodat er vertrouwen komt in elkaar.
- Wij realiseren een sectorbreed gedragen pilot met het implementeren van vaardigheidsmeters binnen een bredere context van professionaliseringsbeleid.
- Wij verhelderen het systeem van de organisatie: zo werken wij als het gaat om kwaliteitszorg, processen, interne kennisdeling (B-Connect), etc.

Voor de laatste twee doelen is aanwezigheid van locatieleiders essentieel. In 2018 willen we gaan evalueren op verwachte en gerealiseerde effecten van jaarplandoelen.

3. Goed onderwijs en goede AOB

3.1 Zelfevaluatie en interne audits

De halfjaarlijkse evaluatie van de Commissie van Leerlingenzorg op het (v)so komt steeds meer in het hart van het kwaliteitsbeleid van de scholen te staan. Het gaat daarbij steeds meer over leerlingresultaten. De leerlingresultaten, waar mogelijk gespiegeld aan landelijke, cluster- of schoolstandaarden, zijn in toenemende mate sturend voor ons professioneel handelen en ons gezamenlijk leren.

In 2017 is er geen interne audit uitgevoerd. Wel is er op alle locaties een audit door een externe auditor uitgevoerd, voorafgegaan door een zelfevaluatie. Het ging hier om een nulmeting voor ons kwaliteitsmanagementstelsel, gebaseerd op de Kwaliteitsnorm (Speciaal) Onderwijs (K(S)O)/ISO 9001:2015. Zie paragraaf 2.2. voor de top 3 van de resultaten.

In 2018 werken we dit verder uit en volgt een certificeringsaudit voor de K(S)O en ISO 9001:2015-norm.

Daarnaast zijn in 2017 vier interne auditoren uit Onderwijs geworven en opgeleid. Ook de beleidsmedewerker is gestart met een auditorentraining. We realiseren daarmee stap voor stap onze ambitie van een onderwijseigen auditorenteam, binnen de kaders van het auditbeleid van Bartiméus. Zo geven we verder vorm aan onze onderwijseigen kwaliteitszorg, in verbinding met het Bartiméusbrede kwaliteitsbeleid.

3.2 Inspectie van Onderwijs

In 2017 is er geen bezoek van de inspectie van onderwijs geweest. Voor alle onderwijslocaties is het basisarrangement van het toezicht gehandhaafd.

3.3 Kwaliteitsvragenlijst

In het voorjaar van 2017 hebben we voor de tweede keer de Kwaliteitsvragenlijst (KVL) afgenomen onder ouders, so-bovenbouwleerlingen, vso-leerlingen (Zeist) en onderwijsmedewerkers. Dit jaar werkten we voor het eerst met een compacte vragenlijst, gebaseerd op de landelijk Venstervragenlijsten voor po en vo. Deze lijst werd samen met Visio opgesteld.

Resultaten zijn door de teams, het MT en in de MR geanalyseerd, ontwikkelagenda's zijn verwerkt in de jaarplannen. Op sectorniveau laat onderstaande tabel de behaalde resultaten in cijfers zien. Resultaten worden op een vierpuntschaal weergegeven.

Tabel 3.1: resultaten tevredenheidmeting KVL ouders en leerlingen 2017

	resultaat 2017	resultaat 2016	norm	eigen oordeel 2017	
Score tevredenheid - gem. itemscore ouders / leerlingen (aantal ouders/ aantal leerlingen)	3,5 / 3,1 (79 / 64)	3,4 / 2,7 (61 / 57)	3,3	ouders stabiel, lln stijgend t.o.v. 2016	
Zeer ontevreden ouders / leerlingen	16% / 10%		25% / 25%		
Rapportcijfer alg. tevredenheid BO ouders / leerlingen (aantal ouders / aantal leerlingen)	7,8 / 7,0 (79 / 64)	7,8 / 6,3 (61 / 57)	8,0	ouders stabiel	lln. stijgend

De tevredenheid van leerlingen stijgt behoorlijk vergeleken met 2016, waarbij wel opgemerkt moet worden dat destijds het vermoeden was dat leerlingen deze items verkeerd interpreteerden. We hebben de formulering van de te kiezen waarden aangescherpt in 2017, wat mogelijk bijdraagt aan de hogere scores van leerlingen.

De tevredenheidsscores van ouders zijn stabiel, al is er een behoorlijke spreiding per locatie: ouders van Lochem vallen met een 9,0 als rapportcijfer positief op in de landelijke benchmark (1,1 hoger dan het landelijk gemiddelde). In Zeist scoren de so- en vso-ouders een halve punt lager dan het landelijk gemiddelde. De response van ouders, in 2016 een aandachtspunt, stijgt met 45% licht ten opzichte van de stabiele 40% van eerdere jaren.

Dit jaar zijn de resultaten van ouders en leerlingen alleen per locatie berekend, niet op sectorniveau. Nieuw in 2017 is dat de KVL-resultaten in de schoolgidsen voor 2017-2108 opgenomen zijn, met de daaruit gekozen verbeterpunten voor het nieuwe locatiejaarplan 2017-2018 (zie tabel 3.2).

Tabel 3.2 Gekozen verbeterpunten (mede) n.a.v. KVL 2017

VSO Zeist	<ul style="list-style-type: none"> • Sociale veiligheid en schoolklimaat • Communicatie
SO Zeist en SO Lochem	<ul style="list-style-type: none"> • Groepsplan Gedrag invoeren • Implementatie nieuwe toetsinstrument Viseon - verder verkennen van en uitproberen van sociaal emotioneel volgsysteem en methodieken • Bartiméus Dienstverlening wordt meer betrokken bij de uitvoering van de expertisevakken in school en thuissituatie • Er wordt in teamoverleggen en studiedagen regelmatig aandacht besteedt aan het verbeteren van professionele cultuur binnen het team • Leerlingen worden meer betrokken bij de organisatie van activiteiten en projecten • Initiatieven vanuit vorige schooljaar zoals Klasbord, Ouderochtenden, inzet van ouders bij activiteiten binnen de school worden verder uitgebouwd en geëvalueerd
Boschool Doorn	<ul style="list-style-type: none"> • Het specifiekere formuleren van leerdoelen en ambities voor onze leerlingen in individuele (leer)plannen • Het blijven werken aan betrokkenheid van de ouders bij de school • Participatie van de leerlingen vergroten

3.4 Monitoren sociale veiligheid leerlingen

Per 1 augustus 2015 is voor scholen in het funderend onderwijs de wettelijke bepaling over de sociale veiligheid van leerlingen op school in werking getreden. De wet regelt een zorgplicht voor scholen. Er is bepaald dat sprake moet zijn van het voeren van een veiligheidsbeleid, het aanstellen van een coördinator en jaarlijkse monitoring van de veiligheidsbeleving van leerlingen.

Wij voeren deze monitoring uit als onderdeel van de Kwaliteitsvragenlijst, bij de leerlingen van de bovenbouw van de so-locaties en de vso-leerlingen in Zeist. Ook ouders en medewerkers worden bevraagd.

De rapportage wordt per school opgesteld en geanalyseerd en ook besproken in het MT van Onderwijs. Daarnaast worden de monitoringsgegevens en een verantwoordingsdocument aangeleverd aan de Inspectie van Onderwijs.

Hieronder in tabel 3.3 worden de belangrijkste resultaten per school en de na analyse gekozen verbeterpunten weergegeven.

Tabel 3.3 Resultaten monitoring sociale veiligheid 2016-2017 per school

Resultaten monitoring sociale veiligheid	Gekozen verbeterpunten
SO Lochem (100% respons, 8 leerlingen)	
Alle leerlingen geven aan dat andere leerlingen hen nooit expres pijn doet en dat ze niet digitaal gepest te worden. Een kwart van leerlingen (2 van de 8) geeft aan soms gepest te worden door andere leerlingen. Leerlingen vinden dat de leerkracht vaak of altijd helpt bij het oplossen van ruzies tussen leerlingen. Datzelfde geldt voor de vraag in hoeverre de school duidelijke regels heeft.	In principe voldoen de resultaten aan de norm en zijn er geen heel belangrijke aandachtspunten. Vanuit de evaluatie met leerlingen en medewerkers zijn er een aantal aandachtspunten voor het nieuwe schooljaar wel benoemd: <ul style="list-style-type: none"> • Borgen werkwijze leerlingenraad • Onderzoeken mogelijkheden onderwijsprogramma Social Media • Leerlingen meer betrekken bij de organisatie van activiteiten en projecten
SO Zeist (100% respons, 8 leerlingen)	
De meeste leerlingen (88%, 7 van de 8) geven aan nooit bang te zijn voor andere leerlingen en nooit digitaal gepest te worden. De meeste leerlingen (88%) geven aan soms gepest te worden door andere leerlingen. Leerlingen zijn verdeeld in hun mening over hoe vaak de leerkracht helpt bij het oplossen van ruzies tussen leerlingen. Datzelfde geldt voor de vraag in hoeverre de school duidelijke regels heeft.	<ul style="list-style-type: none"> • Buitenspeelregels en schoolregels zijn duidelijk voor alle leerlingen en medewerkers • Begeleiders tussen de middag hanteren de buitenspeelregels eenduidig voor alle leerlingen • Begeleiders tussen de middag spreken bovenbouwers passend aan
VSO Zeist (68% respons, 47 leerlingen)	
De meeste leerlingen (ongeveer 90%) geven aan nooit gediscrimineerd of digitaal gepest te worden. Bijna een derde van de leerlingen geeft aan soms tot heel vaak gepest te worden. Ongeveer een kwart van de leerlingen geeft aan dat medeleerlingen hen in de afgelopen drie maanden expres lichamelijk pijn hebben gedaan. De spreiding van de tevredenheid van leerlingen over veiligheid op school en over wat de school doet tegen pesten is behoorlijk, waarbij de laatste score ver onder de norm scoort. Datzelfde geldt voor het item over hoe duidelijk leerlingen de regels op school vinden.	<ul style="list-style-type: none"> • Het sociale veiligheidsbeleid is uitgewerkt en geïmplementeerd in het vso • Rol en taak van anti-pestcoördinator is vastgelegd. • Er zijn richtlijnen voor activiteiten buiten de school opgesteld op het gebied van veiligheid • Leerlingenraad en ouders worden geraadpleegd bij het opstellen van gedragsafspraken. • De sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen wordt gemonitord met een valide instrument (SCOL) gekoppeld aan het LVS
Boschool Doorn	
De resultaten laten een enigszins positief beeld zien van hoe het er volgens ouders en medewerkers voor staat met de sociale veiligheid op de Boschool. De gemiddelde scores komen dicht bij onze norm van 'zero tolerance', oftewel een score van 4,0 die we hanteren daar waar het om veiligheid van onze leerlingen gaat. Bij de overige vragen van de KVL hanteren we een norm van 3,0; items die gemiddeld onder de 3,0 scores, zijn mogelijke aandachtspunten. Geen van de vragen scoort onder deze norm. Dat wil niet zeggen dat er geen verbetering mogelijk is. Alleen geven de resultaten van een beperkt aantal vragen een beperkt beeld, we hebben echt een meer specifiek instrument nodig voor het monitoren van de sociale veiligheid, dat ook waar mogelijk de leerlingen bevraagt. We oriënteren ons momenteel op een dergelijk instrument, dat aangepast moet zijn of worden voor onze doelgroep.	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een hernieuwde visie op en beleid voor sociale veiligheid. • De teamleden handelen conform de nieuwe wet Sociale Veiligheid. • Gedrag en veiligheid: er wordt met regelmaat een pedagogisch overleg gerealiseerd met daaraan gekoppeld systeembegeleiding. Daarnaast oriënteren we ons op professionalisering m.b.t. de-escalatietechnieken • Op individueel leerlingniveau: Weten wanneer en met welk doel je het signaleringsplan inzet en de resultaten daarvan ziet.

3.5 Meldingen en klachten

Meldingen en klachten beschouwen wij als een indicator voor kwaliteit. Er zijn in 2017 geen klachten door de klachtencommissie in behandeling genomen. Er is een in- en externe vertrouwenspersoon beschikbaar om een medewerker te begeleiden en te adviseren bij een melding. In 2017 heeft niemand gebruik gemaakt van de klokkenluidersregeling.

Bij Onderwijs worden incidenten gemeld volgens het reglement MIBO³-meldingen. Dertig van alle MIBO-meldingen over 2017 zijn geregistreerd door de Bosschool (71%). In onderstaande tabellen zijn gegevens over de meldingen van de afgelopen jaren opgenomen.

Tabel 3.4: aantal MIBO-meldingen voor Bartiméus Onderwijs in 2012-2017

	2017	2016	2015	2014	2013	2012
MIBO-meldingen Onderwijs	42	40	61	32	40	23

Tabel 3.5 Meldingsfrequentie per soort melding Bartiméus Onderwijs in 2017

Soort melding	Meldingsfrequentie
vallen, uitglijden	5
klemmen, botsen, stoten	4
snijden, schaven	0
krabben, bijten, slaan, schoppen	15
medicatie	5
schroeien, (ver)branden	0
agressie	2
schelden-schoppen	1
overig	10
totaal	42

Veiligheid medewerker

Periodiek worden de veiligheid van medewerkers en de arbeidsomstandigheden beoordeeld. Dit gebeurt aan de hand van een risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E). De volgende RI&E is gepland voor 2018.

³ MIBO = Meldingen Incidenten Bartiméus Onderwijs

4. Onderwijsopbrengsten nader belicht

In dit hoofdstuk staan de leerlingresultaten van Bartiméus Onderwijs centraal. Daarnaast wordt verslag gedaan over de meerjarenprognose en de resultatenrekening.

Conclusies jaarlijkse interne en externe analyse opbrengsten onderwijslocaties

Jaarlijks verantwoorden de scholen van Bartiméus zich naar de Inspectie van Onderwijs (IvO) over hun uitstroom van het afgelopen schooljaar en de plaatsbestemming van eerder uitgestroomde leerlingen. De Inspectie van Onderwijs maakt op basis van de aangeleverde gegevens een risicoanalyse⁴, waarvan de resultaten in november per brief aan het bestuur wordt gestuurd.

Het resultaat van de opbrengstbevraging 2016 (aangeleverd in januari 2017) levert voor vier van de vijf onderwijskundige eenheden⁵ geen risico op. Voor so Zeist wordt wel een risico geconstateerd - daar waar wij in de eerste interne analyse al mogelijk een risico verwachtten. Toch concludeert de IvO in haar brief aan het bestuur dat er op grond van de prestatieanalyse geen risico's zijn. Dit komt omdat de IvO vanaf dit schooljaar pas een risico op schoolniveau constateert, wanneer de school drie jaar achter elkaar als risico uit de opbrengstbevraging komt – en dat is voor so Zeist niet aan de orde.

Zoals verwacht blijkt de inspectie geen signalen (van ouders en/of uit de media) ontvangen te hebben. De schoolgids van so Lochem blijkt te ontbreken, evenals de verantwoordingsdocumenten m.b.t. de resultaten van de monitoring sociale veiligheid 2016-2017. De schoolgids en de verantwoordingsdocumenten zijn alsnog aangeleverd. De Bosschool doet nog niet mee aan de monitoring sociale veiligheid 2016-2017, maar de inspectie verwacht wel dat we ons verantwoorden over de sociale veiligheid van de (E)MB-leerlingen. We hebben daarom alsnog monitoringsgegevens van ouders en leerlingen en verantwoording hierover aangeleverd.

Na de eerste interne risicoanalyse in mei 2017 heeft de bestuurder geconstateerd dat er geen risico's in de onderwijskwaliteit van de scholen zijn, op basis van de opbrengsten van 2016. In de definitieve analyse van november 2017 wordt deze constatering bevestigd.

In de onderstaande paragraaf gaat het over de uitstroom van schooljaar 2016-2017, deze worden in 2018 opgevraagd in de opbrengstbevraging door de IvO en intern geanalyseerd.

4.1 Onderwijsprestaties schooljaar 2016-2017

Bosschool Doorn: speciaal onderwijs (so)

In 2016-2017 zijn drie leerlingen uitgestroomd naar het vso van de Bosschool, twee naar de leerroute met als uitstroombestemming belevingsgerichte dagbesteding (niet-arbeidsmatig) en een naar de leerroute met als uitstroombestemming dagbesteding (arbeidsmatig). Een vierde leerling stroomde uit naar het so van een cluster-3-school. Zie ook tabel 4.1.

Voor de vier leerlingen was deze uitstroom conform hun OPP twee jaar voor uitstroom. De acht leerlingen die uitgestroomd zijn in schooljaar 2015-2016 zitten op 1 oktober 2017 allemaal nog steeds op de uitstroombestemming.

⁴ Dit jaar wordt de risicoanalyse voor het eerst prestatieanalyse genoemd.

⁵ De onderwijskundige eenheden: Zeist so, Zeist vso, Doorn so, Doorn vso en Lochem so.

Tabel 4.1 Uitstroom van so-leerlingen van de Bosschool

Bestemming	2014-2015	2015-2016	2016-2017
vso (Bosschool)	5	6	3
KDC	-	1	-
so cluster 3	-	1	1

Bosschool Doorn: voortgezet speciaal onderwijs (vso)

Vijf leerlingen verlieten het vso van de Bosschool in 2016-2017 om naar belevingsgerichte dagbesteding te gaan: twee arbeidsmatig en drie niet-arbeidsmatig. Zie ook tabel 4.2.

Alle vijf de leerlingen zijn uitgestroomd conform niveau zoals beschreven in het OPP twee jaar voor uitstroom.

Van de drie leerlingen die uitgestroomd zijn in schooljaar 2015-2016 zitten op 1 oktober 2017 twee nog steeds op de uitstroombestemming, van één leerling is dit onbekend.

Tabel 4.2 Uitstroom van vso-leerlingen van de Bosschool

Bestemming	2014-2015	2015-2016	2016-2017
Dagbesteding, niet arbeidsmatig	7	3	3
Dagbesteding, arbeidsmatig	1	-	2

Speciaal Onderwijs Lochem

Eind schooljaar 2016-2017 verliet één leerling het SO in Lochem.

Deze leerling ging naar het regulier praktijkonderwijs. De leerling is lager dan het verwachte uitstroomniveau van het OPP twee jaar voor uitstroom uitgestroomd.

Van de leerlingen die uitgestroomd zijn in schooljaar 2015-2016 zitten alle zes op 1 oktober 2017 nog steeds op het niveau van uitstroombestemming.

Speciaal Onderwijs Zeist

In schooljaar 2016-2017 is één leerling tussentijds uitgestroomd naar een andere vorm van speciaal onderwijs.

Daarnaast verlieten zes leerlingen de school aan het eind van het schooljaar. Daarvan gingen twee leerlingen naar de Bosschool in Doorn (ZML-onderwijs Bartiméus) en twee leerlingen naar ons VSO in Zeist - een naar de praktijkstroom en een naar vmbo tl/havo. Eén leerling ging naar een andere vso-school en één leerling ging naar een reguliere school voor praktijkgericht voortgezet onderwijs.

Voortgezet Speciaal Onderwijs Zeist: uitstroom

In schooljaar 2016-2017 hebben 21 leerlingen het vso in Zeist verlaten (zie ook tabel 4.3), hieronder wordt de uitstroom puntsgewijs toegelicht.

Tussentijdse uitstroom

- Vier leerlingen zijn tussentijds uitgestroomd naar een andere opleiding voor voortgezet (speciaal) onderwijs: één leerling ging naar vso vmbo tl, twee naar regulier havo en één naar regulier vmbo bb/kb
- Een leerling is tussentijds uitgestroomd en op zoek naar werk of een opleiding.

Einduitstroom praktijkstroom

- Twee leerlingen uit de praktijkstroom zijn uitgestroomd naar arbeidsmatige dagbesteding, beiden buiten Bartiméus.
- Twee leerlingen uit de praktijkstroom zijn uitgestroomd naar een participatiebaan in een regulier bedrijf.
- Eén leerling uit de praktijkstroom is via de Topklas uitgestroomd naar een mbo-2-opleiding.
- Twee leerlingen zijn uitgestroomd uit de Topklas (nadat zij eind 2015-2016 vanuit de praktijkstroom doorstroomden naar de Topklas). Daarvan is één leerling gestart met een UWV-traject met vier dagen werk en één dag opleiding per week en één leerling is uitgestroomd naar arbeidsmatige dagbesteding.

Einduitstroom leerroute vervolgonderwijs

- Zes leerlingen uit de leerroute vervolgonderwijs zijn doorgestroomd naar het vervolgonderwijs: één naar het vavo, vier naar het mbo niveau 3/4 en één naar het hbo.
- Eén leerling uit de leerroute vervolgonderwijs stroomde uit naar werk.
- Twee leerlingen uit de leerroute vervolgonderwijs met een volledig havo-diploma zijn nog niet doorgestroomd naar het hbo, zij plannen een tussenjaar en zijn daarmee thuiszitters.

Van de leerlingen die het vso verlieten zijn de uitstroombestemmingen opgenomen in tabel 4.3. Over de bijbehorende diploma's leest u meer in de hierop volgende paragraaf.

Tabel 4.3 Uitstroom leerlingen VSO Zeist 2016-2017

van VSO Zeist	naar
3 leerlingen	dagbesteding arbeidsgericht
2 leerlingen	participatiebaan
1 leerling	aan het werk via een UWV-traject
1 leerling	regulier vmbo bbl/kbl
1 leerling	vso vmbo tl
2 leerlingen	havo (regulier vo)
1 leerling	vavo
1 leerling	mbo niveau 2
4 leerlingen	mbo niveau 3/4
1 leerling	hbo
2 leerlingen	reguliere arbeidsplaats
2 leerlingen	thuiszitter
21 leerlingen	totaal uitstroom

Voortgezet Speciaal Onderwijs Zeist: diplomering

Eind schooljaar 2016-2017 hebben drie leerlingen het havo-diploma behaald. Daarvan is één leerling uitgestroomd naar het hbo. Twee leerlingen hebben gekozen voor een tussenjaar ter voorbereiding op een hbo-opleiding. Eén leerling doet gespreid examen, heeft dit jaar vier havo-certificaten behaald en hoopt in 2018 het vso te verlaten met een volledig havo-diploma.

Zeven leerlingen hebben hun diploma vmbo tl behaald. Hiervan zijn vier leerlingen uitgestroomd naar het ROC (mbo niveau 4), één leerling naar een vavo, één leerling is intern doorgestroomd naar de havo van Bartiméus en één leerling is gaan werken. Eén leerling heeft haar vmbo-tl-diploma behaald en is doorgestroomd naar de Topklas.

Twee leerlingen hebben geen volledig diploma vmbo tl behaald, maar wel vijf certificaten. Beide leerlingen doen in 2018 examen in één vak om zo een volledig vmbo-tl-diploma te behalen. Van deze twee leerlingen volgt één leerling de Topklas, één leerling is uitgestroomd naar mbo-onderwijs.

Eén leerling heeft zes certificaten op vmbo-bb-niveau behaald. Zij is doorgestroomd naar de Topklas.

Vijf leerlingen hebben meerdere IVIO-examens behaald op verschillende niveaus. In totaal zijn de volgende examens met succes afgerond:

- vijf IVIO-examens Nederlands, waarvan vier examens met succes afgerond
- twee IVIO-examens Engels, twee examens met succes afgerond
- drie IVIO-examens rekenen/wiskunde, waarvan twee met succes afgerond

In tabel 4.4 zijn de behaalde examenresultaten afgezet tegen de instroomgegevens van de leerlingen.

Tabel 4.4 Resultaten vso Zeist 2017 afgezet tegen de instroomgegevens

Gerealiseerd uitstroomniveau	Aantal leerlingen die op dit niveau uitstromen	Verwachte uitstroomniveaus van deze leerlingen bij start op vso
havo	3 (volledig diploma)	3 havo
vmbo tl	6 (volledig diploma)	1 vmbo bbl, 5 vmbo tl,
vmbo bb	1 (6 certificaten)	1 vmbo bb
	1 (vanuit de praktijkstroom naar mbo 2)	1 arbeid
Arbeidsmatige dagbesteding	3	3 dagbesteding arbeidsgericht
Arbeid	2 participatiebaan	1 dagbesteding arbeidsgericht, 1 arbeid
	2 arbeidsplaatsen	2 vervolgonderwijs (mbo)
	1 op zoek naar werk/opleiding	1 vervolgonderwijs (hbo)
Topklas (vanuit praktijkstroom)	1 arbeidsplaats (UWV)	1 vmbo bb
	1 dagbesteding arbeidsgericht	1 arbeid

Ambulante Onderwijskundige Begeleiding

Op 1 oktober 2017 kregen 862 leerlingen Ambulante Onderwijskundige Begeleiding (AOB). Van hen bezochten 312 leerlingen de basisschool, 309 leerlingen een vorm van speciaal of voortgezet speciaal onderwijs en 156 leerlingen een school voor voortgezet onderwijs. In het middelbaar beroepsonderwijs werden 56 studenten begeleid, in het hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs 28 studenten. Eén leerling werd bij een andersoortige opleiding begeleid (EEGA).

Afgelopen jaar verlieten 12 leerlingen onze onderwijslocaties voor een andere vorm van onderwijs, met daarbij ondersteuning door de AOB.

In 2017 deden 32 AOB-leerlingen eindexamen vo of ronden een mbo-, hbo- of wo-opleiding af. Daarvan hebben alle 32 leerlingen een volledig diploma behaald. De cijfers van de AOB zijn weergegeven in tabel 4.5.

Tabel 4.5 Leerlingen met Ambulante Onderwijskundige Begeleiding in 2017

Aantal leerlingen	Onderwijssector
312 leerlingen	basisonderwijs
29 leerlingen	speciaal basisonderwijs
280 leerlingen	speciaal en voortgezet speciaal onderwijs
156 leerlingen	voortgezet onderwijs
56 studenten	middelbaar beroepsonderwijs
28 studenten	hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs
1 leerling	begeleid bij een andere instelling: EEGA
862 leerlingen	totaal aantal leerlingen met AOB (1 okt 2017)
12 leerlingen	aantal leerlingen dat de overstap maakt van onderwijslocaties Bartiméus naar de AOB
32 leerlingen	aantal leerlingen dat eindexamen vo of mbo/hbo/wo heeft gedaan, 32 leerlingen (100%) hebben examen succesvol afgerond.

4.2 Kengetallen onderwijs

Het aantal leerlingen op de scholen is in het verslagjaar toegenomen van 175 naar 178 (en het aantal klassen is constant op 29). Voor de komende jaren wordt ingezet op stabilisering van het leerlingenaantal rond de 175 leerlingen. In de AOB is een stijging zichtbaar: van 849 naar 883 leerlingen.

De instroom over 2017 is met 202 lager dan in 2016 toen er 206 instromers waren. Zichtbaar blijft de maatschappelijke trend dat ouders hun kinderen zoveel mogelijk binnen het regulier onderwijs laten. Naar verwachting zal het aantal leerlingen in de AOB zich de komende jaren stabiliseren. Het aantal klassen en daarmee het onderwijzend personeel blijft in de begroting constant. De verwachting voor de komende jaren is:

Kengetal	2017	2018	2019	2020
Personele bezetting in FTE				
Management / Directie	4,9	5	5	5
Onderwijzend personeel	84,5	84	84	84
Overige medewerkers	16,7	17	17	17
Leerlingaantallen	178	175	175	175

4.3 Balans

Balans Onderwijs

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-18</u>	<u>31-dec-19</u>	<u>31-dec-20</u>
ACTIVA	€	€	€	€
Vaste activa				
Materiële vaste activa	404.302	404.302	404.302	404.302
Totaal vaste activa	404.302	404.302	404.302	404.302
Vlottende activa				
Vorderingen	878.291	878.291	878.291	878.291
Liquide middelen	6.253.690	6.330.123	6.408.075	6.487.575
Totaal vlottende activa	7.131.981	7.208.414	7.286.366	7.365.866
Totaal activa	<u>7.536.283</u>	<u>7.612.716</u>	<u>7.690.668</u>	<u>7.770.168</u>
	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-17</u>
PASSIVA	€	€	€	€
Eigen vermogen	4.697.162	4.773.595	4.851.547	4.931.047
Voorzieningen	152.379	152.379	152.379	152.379
Kortlopende schulden	2.686.742	2.686.742	2.686.742	2.686.742
Totaal passiva	<u>7.536.283</u>	<u>7.612.716</u>	<u>7.690.668</u>	<u>7.770.168</u>

Toelichting balans:

- Materiële vaste activa: veel inventaris gekocht voor nieuwe scholen in 2013. Hierna afname totale boekwaarde en verwachte stabilisering in de komende jaren.
- Verwachting voor de komende jaren is dat de reserves licht zullen toenemen vanwege de positieve resultaatsverwachtingen bij een stabiel leerlingenaantal.
- Voorzieningen: vanaf 2014 alleen nog jubilea

4.4 Resultatenrekening

Stichting Bartiméus Onderwijs

Resultatenrekening Onderwijs

	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>
	€	€		
Baten				
Rijksbijdragen	9.374.141	9.119.487	9.301.877	9.487.915
Overige overheidsbijdragen en subsidies	2.655	-	-	-
Overige baten	672.642	208.441	212.610	216.862
Som der bedrijfsopbrengsten	10.049.438	9.327.928	9.514.487	9.704.776
Lasten				
Personeelslasten	7.395.545	7.189.469	7.333.258	7.479.923
Afschrijvingen	115.632	106.416	108.544	110.715
Huisvestingslasten	105.886	105.347	107.454	109.603
Overige lasten	2.301.312	1.850.764	1.887.779	1.925.535
Som der bedrijfslasten	9.918.375	9.251.995	9.437.035	9.625.776
Bedrijfsresultaat	131.543	75.933	77.452	79.000
Financiële baten en lasten	479	500	500	500
Resultaat boekjaar	131.543	76.433	77.952	79.500,00

Toelichting resultatenrekening:

Het resultaat Bartiméus onderwijs over 2017 bedroeg 131k€ positief terwijl een verlies van 83k€ begroot was. De rijksbijdragen zijn eind 2017 met terugwerkende kracht naar boven aangepast ter compensatie van hogere personeelskosten ten gevolge van CAO-ontwikkelingen. Naast de hogere bijdrage vanuit het ministerie van OC&W is er 386k€ aan niet begrote bijdragen ontvangen van de vereniging Bartiméus Sonneheerdt die dekking geeft aan de projectkosten binnen onderwijs. Per saldo zijn de opbrengsten meer toegenomen dan de onderliggende personeelskosten. De rente opbrengsten die begroot waren op 54 bleken in de realisatie vrijwel nihil vanwege de aanhoudende lage rentestanden op de kapitaalmarkt.

De resultatenrekening 2017 is inclusief het ondersteuningsbudget dat Bartiméus en Visio sinds 1 augustus 2014 ontvangen en toekennen aan het regulier onderwijs. Het resultaat van het ondersteuningsbudget na afrekening met Visio bedroeg over 2017 positief (35k€) en is toegevoegd aan de specifieke bestemmingsreserve voor dit onderdeel.

Bartiméus heeft een formeel treasurystatuur en treasurybeleid vastgesteld. Dit geeft de kaders voor de financieringsfunctie en het liquiditeitsbeleid.

4.5 Continuïteitsparagraaf

De verwachting voor de komende jaren is dat er een stabiele resultaatsontwikkeling zal zijn op basis van een gelijkmatig leerlingenaantal en een bekostiging die de kostenontwikkelingen voldoende afdekt.

Het resultaat 2018 is conform begroting met correctie voor de financiële baten en lasten naar aanleiding van de daadwerkelijke realisatie over 2017. De resultaten voor de jaren 2019 en 2020 zijn gebaseerd op een toename van kosten en opbrengsten met een percentage van 2%. In de resultaten van 2018 en verder zijn zoals gebruikelijk binnen Bartiméus geen opbrengsten vanuit verenigingsprojecten opgenomen.

Risicobeheer en -analyse

Het risicobeheer is verankerd in de planning & control cyclus. Ten eerste worden elke maand de financiële cijfers beoordeeld zodat het snel duidelijk wordt of hier (kortere termijn) risico's optreden. Bovendien wordt driemaal per jaar een managementrapportage geschreven waarin de organisatie inhoudelijk en financieel onder de loep wordt genomen en in een aparte paragraaf de risico's, ook voor de langere termijn, en de bijbehorende maatregelen worden beschreven.

Op dit moment worden de volgende risico's onderkend:

Omschrijving	Gevolg	Maatregelen
Leerlingaantallen stijgen snel	Omdat financiering niet (snel) meebeweegt, komen de doelen onder druk	Nauwgezet monitoren, efficiënt werken, verhouding leerlingen op school / in begeleiding bewaken
Leerlingaantallen scholen dalen	Kritische ondergrens op een locatie wordt bereikt, gevaar voor passend onderwijs	Nauwgezet monitoren, aantrekkelijk onderwijs, goede relatie met 'leveranciers', on der andere samenwerkingsverbanden
Bekostiging wordt herijkt op lager aantal leerlingen	Lagere inkomsten, resultaat onder druk	Meerwaarde voorziening aantonen, leerlingeninstroom op pijl brengen.
Samenwerkingsverbanden vragen meer dan we kunnen leveren	Ontevredenheid over cluster 1	Goed verwachtingenmanagement, samenwerken met Koninklijke Visio
Complexiteit doelgroep – gedragsproblematiek – neemt toe	Goed onderwijs komt onder druk	Expertise opbouwen en expertise inhuren van andere clusters

5. Bijlagen

Bijlage 5.1 Gegevens locaties

Hoofdvestiging Bartiméus Onderwijs
Van Renesselaan 30a, 3703 AJ Zeist
tel. 030 - 6982 216

Onderwijslocaties

Locatie Zeist

Van Renesselaan 30a, 3703 AJ Zeist
locatie speciaal onderwijs
tel. 030 - 6982 216
locatie voortgezet speciaal onderwijs
tel. 030 - 6982 216

Locatie Doorn

Oude Arnhemsebovenweg 3, 3941 XM Doorn
locatie speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs (de Bosschool)
voor leerlingen met een meervoudige visuele beperking die zeer moeilijk leren
tel. 0343 – 526 576

Locatie Lochem

Graanweg 1b, 7242 AT Lochem
locatie speciaal onderwijs
tel. 0573 – 289 020

Ambulante Onderwijskundige Begeleiding

Locatie Zeist

Van Renesselaan 30a, 3703 AJ Zeist
tel. 030 - 6982 219

Locatie Zwolle

Dokter Hengeveldweg 2, 8025 AK Zwolle
tel. 038 – 4560 715

Locatie Lochem

Graanweg 1b, 7242 AT Lochem
tel. 0573 - 289 020 / 021

Cursussen

Van Renesselaan 30a, 3703 AJ Zeist
tel. 030 - 6982 324

Bevoegd gezag

Voorzitter Raad van Bestuur
Mevrouw drs. J.E.A.M. Nooren,
tel. 0343 – 526 501

Directie

Algemeen directeur
De heer drs. J.H. Berghuis
tel. 030 - 6982 217

Locatieleiders

Speciaal onderwijs (so) in Zeist
Jelle Admiraal (ad interim)
tel. 030 – 698 2261

Voortgezet speciaal onderwijs (vso) in Zeist
Jantine Gelink
tel. 030 – 698 2233

Speciaal onderwijs en speciaal voortgezet onderwijs in Doorn, De Bosschool
Dirkje Posthuma (ad interim)
tel. 0343 – 526 575

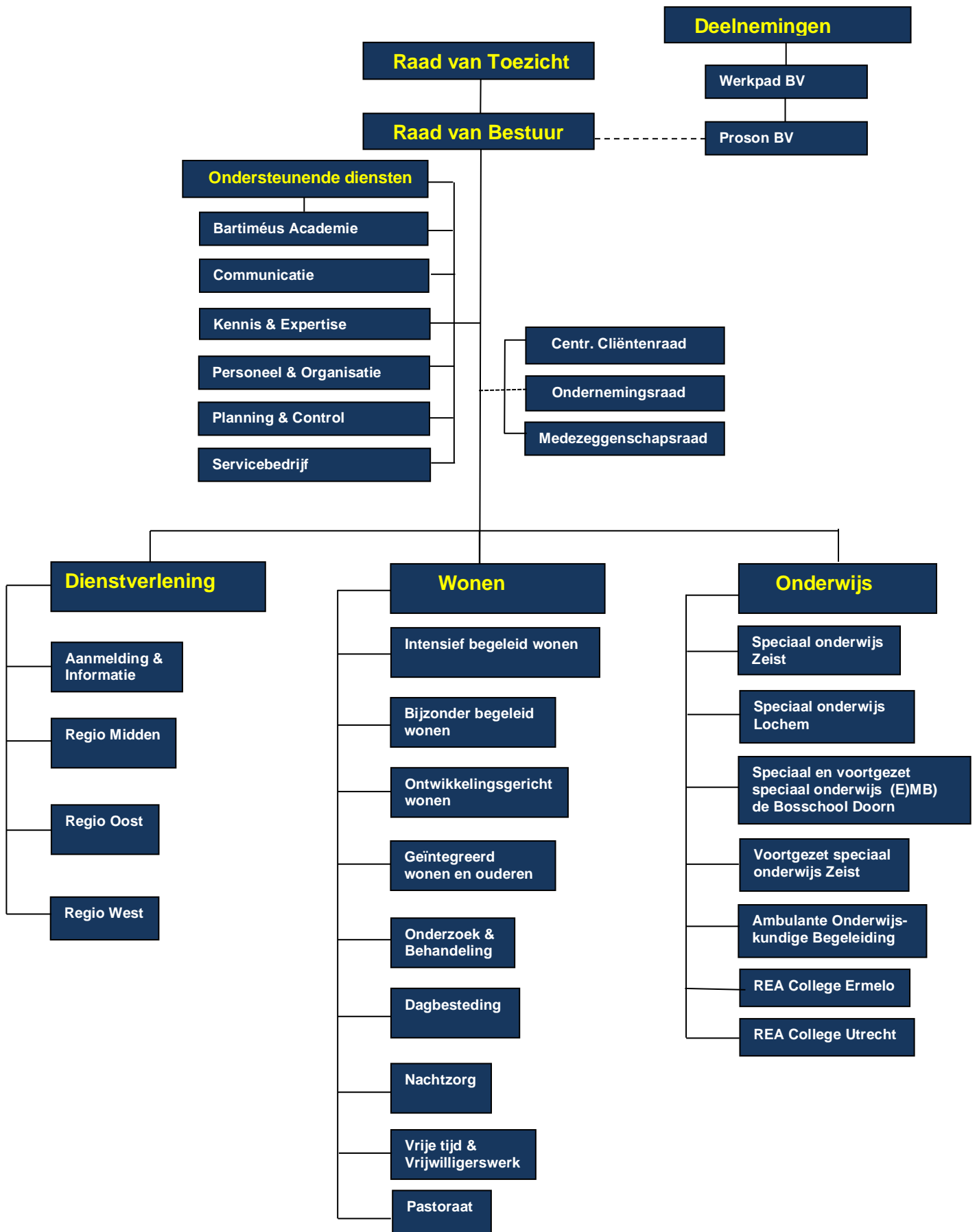
Speciaal onderwijs in Lochem
Dirkje Posthuma (ad interim)
tel. 0573 – 289 020

Ambulante Onderwijskundige Begeleiding
Katinka Stieger
tel. 030 – 698 2287 (AOB Midden/West)
tel. 0573 – 289 020 (AOB Oost)

Toegankelijkheid gebouwen

Bartiméus Onderwijs beschikt over nieuwe en moderne onderwijslocaties. De locaties zijn gebruiksvriendelijk voor iedereen en voor mensen met een (visuele) beperking in het bijzonder.

Bijlage 5.2 Organogram Bartiméus

Bijlage 5.3 Toelating

Het determinatieproces van de in-, door- en uitstroom van de verschillende locaties van Bartiméus Onderwijs wordt inzichtelijk gemaakt door standaarden vast te stellen op school- en cluster 1-niveau.

De toelating tot ons speciaal (voortgezet) onderwijs of de Ambulante Onderwijskundige Begeleiding (AOB) is wettelijk geregeld en is in handen van de Commissie van Onderzoek (CvO). Kinderen met een visuele beperking die hen belemmert in het onderwijsleerproces, komen in aanmerking voor onderwijs of begeleiding door Bartiméus Onderwijs. De CvO houdt zich aan de richtlijnen van de Wereldgezondheidsorganisatie, die aangeven wanneer een kind blind of slechtziend is.

Meer informatie over de toelating en de toelatingscriteria vindt u [hier](#).

De CvO bespreekt de onderzoeksresultaten, bepaalt of er een indicatie is voor onderwijs of begeleiding en formuleert een advies. Zij doet dit in samenwerking met de sectoren Wonen en Dienstverlening van Bartiméus. Het voordeel van die samenwerking is, dat onderwijs, wonen en dienstverlening goed op elkaar worden afgestemd. Bij het formuleren van een advies gaan wij zoveel mogelijk uit van de gedachte: gewoon onderwijs waar dat kan, speciaal waar het nodig is. 80% van de leerlingen volgt onderwijs dicht bij huis met AOB. Het advies wordt met de ouders besproken. Ouders nemen de uiteindelijke beslissing.

Soms blijkt gaande weg dat wij als Bartiméus Onderwijs toch niet de goede plek zijn om aan de hulpvraag van het kind tegemoet te komen. In dat geval wordt in overleg met ouders naar de juiste oplossing gezocht.

Bijlage 5.4 Realisatie sectordoelen 2017 Bartiméus Onderwijs

1. Een bijdrage leveren aan een goed leven (goed onderwijs, goed werk) voor mensen met een visuele beperking		Totaal BO	Toelichting niet gerealiseerd
A	Wij werken opbrengstgericht om er samen met leerlingen 'uit te halen wat erin zit'		
1	(v)so, AOB, REA: Wij hebben als teams vastgelegd wat onze leerlingen aan het eind van elke schoolperiode moeten kunnen in doorgaande leerlijnen voor Bartiméus Onderwijs, waarbij we de leerlijn levensorganiserende vaardigheden clusterbreed realiseren.	OR	Voortgang vertraagd vanwege teveel werkzaamheden belegd bij IB/ZC'ers. Cognitieve doelen zijn vastgelegd. Nieuwe planning vastlegging vakoverstijgende doelen: 2018-P2. Realisatie leerlijn Kritische SuccesFactoren is gestart.
2	(v)so, AOB, REA: Wij hebben in ons onderwijskundig beleid vastgelegd hoe de leerlijnen van de locaties op elkaar aansluiten in een dakpanmodel.	OR	Voortgang vertraagd vanwege herijking taakbeschrijving IB/ZC'ers. Nieuwe planning: 2018-P2.
3	(v)so, AOB, REA: Wij geven uitvoering aan het op teamniveau uitgewerkte beleid voor sociale veiligheid, communiceren dit intern en extern en borgen het.	GR	
B	Wij werken aan Passend Onderwijs voor leerlingen met een visuele beperking		
4	Subdoelen Passend Onderwijs (v)so, AOB, REA: <ul style="list-style-type: none"> Wij brengen in kaart wie/wat ons netwerk is. Vanuit de resultaten formuleren wij een investeringsambitie, in afstemming met ontwikkelingen in relatiebeheer organisatiebreed Wij profileren ons met onze toegevoegde waarde in Passend Onderwijs met o.a. hybride vormen van onderwijs (combinatie (v)so en regulier onderwijs) en nauwere samenwerking tussen de AOB en onze scholen. Wij omschrijven waar wij de verbinding zien binnen Onderwijs en binnen Bartiméus als het om cliëntreizen gaat 	GR	1 ^e subdoel: formuleren investeringsambitie loopt vertraging op (in afstemming met ontwikkelingen in relatiebeheer organisatiebreed)
5	(v)so, AOB, REA: Wij realiseren een nieuwe verkenning op de breedte van de doelgroepen en de boven- en ondergrenzen.	RD	Uitzetten opdracht in P3 blijkt niet haalbaar. Doel blijkt voor nu te ambitieus om te realiseren.
6	AOB: We richten platforms voor ouders en leerlingen op (klankbordgroepen) om hen in te zetten als ontwikkelkracht binnen onze organisatie.	RD	Klankbordgroepopdracht wordt opgepakt in 2018-P1. MR-zetel AOB wel gerealiseerd.
7	(v)so, AOB, REA: Wij hebben zelf ons huis op orde en realiseren onze basiskwaliteit.	GR	Basiskwaliteit op basis van inspectieoordeel gerealiseerd. Het zelf definiëren van ambitieniveau moet nog plaatsvinden in 2018.
8	(v)so, AOB, REA: Wij laten systemen en technische uitrusting aansluiten bij de digitalisering van het onderwijs (zowel bij registratie middels LVS als bij de realisatie van het onderwijsproces – met voor de leerling meer regie op het leerproces)	OR	Financiële gegevens nog niet tijdig beschikbaar/betrouwbaar, leidinggevenden konden in P2 niet zelfstandig, op basis van de systemen in control zijn. Pilot LVS LOGOS DataCare cluster 1 liep vertraging op. In P3 is dit ingehaald.
2. Mooi werk		Totaal BO	Toelichting niet gerealiseerd
A	Wij werken opbrengstgericht om er samen met leerlingen 'uit te halen wat erin zit'		
9	Voor (v)so: Wij borgen het cyclisch werken en ontwikkelen een integer en objectief meetinstrument en methodieken om de PDCA cyclus (o.a. OGW) vorm te geven, gekoppeld aan een breder professionaliseringsbeleid Voor de AOB:	GR	

2. Mooi werk		Totaal BO	Toelichting niet gerealiseerd
	<ul style="list-style-type: none"> Kritische succesfactoren worden vastgesteld evenals interventies en begeleidingsadviezen om met een gericht aanbod/gerichte interventie invloed hier op te kunnen uitoefenen. Interventies die er toe doen worden gestaafd/gemeten en beschreven om te komen tot een uniforme beschrijving die door elke AOB-er toegepast kan worden in het aanbod. AOB-ers voeren een opbrengstgericht begeleidingsgesprek. Wij ontwikkelen monitoring van de inzet van ondersteuning in regulier onderwijs <p>Voor REA: Er is een dashboard dat werkt</p>		
B	Wij zijn ons samen continu aan het verbeteren naar krachtige teams		
10	(v)so, AOB, REA: Wij realiseren krachtige teams met een professionele cultuur, werkend in professionele leergemeenschappen en met eigenaarschap op individueel en teamniveau.	GR	PLG's functioneren positief op locatieniveau, tonen eigenaarschap. Het brede thema 'eigenaarschap' blijft een belangrijk ontwikkelpunt, dit komt ook uit K(S)O-nulmeting naar voren.
3. Gezonde bedrijfsvoering		totaal BO	Toelichting niet gerealiseerd
A	Wij zijn ons samen continu aan het verbeteren naar krachtige teams		
11	(v)so, AOB, REA: Wij faciliteren een professionele cultuur: wij maken informatie inzichtelijk zodat er vertrouwen komt in elkaar.	OR	Het Cupella-taakbeleid is breed geïmplementeerd, met de bekwaamheidsdossiers is een start gemaakt.
12	(v)so, AOB, REA: Wij realiseren een sectorbreed gedragen pilot met het implementeren van vaardigheidsmeters binnen een bredere context van professionaliseringsbeleid.	OR	Loopt vertraging op vanwege ziekte locatieleider en planningsproblemen.
13	(v)so, AOB, REA: Wij verhelderden het systeem van de organisatie: zo werken wij als het gaat om kwaliteitszorg, processen, interne kennisdeling (B-Connect), etc.	OR	Wel aan gewerkt in P1 en P2, in P3 geen prioriteit gekregen. Verder oppakken in 2018.
14	(v)so, AOB, REA: Wij gaan op zoek naar efficiënte procesondersteunende systemen en experimenteren hiermee.	GR	